

# Informele zorg een onmisbare schakel in de zorg van morgen



Interview met Felie van der Geer, Projectleider Werkgeversvereniging Zorg en Welzijn Zuid-Holland Zuid

De druk op de zorgprofessional kan verminderen als het netwerk rondom de patiënt en cliënt vaker wordt ingezet. Maar 'hoedan?' vragen veel organisaties zich af. Om werkgevers hierbij te helpen organiseert de Werkgeversvereniging Zorg en Welzijn Zuid-Holland Zuid diverse bijeenkomsten en een regionaal netwerk. Deze maand verschijnt ook de eerste Nieuwsflits met nieuws, inspiratie en voorbeelden over informele zorg. "Samen verkennen we hoe we informele zorg een plekje kunnen geven in organisaties," zegt Felie van der Geer, projectleider bij de werkgeversvereniging.

*Lees het hele interview met Felie over uitdagingen, vragen en maatwerk.*

De formele zorg heeft handen te kort. De arbeidsmarkt is krap en de zorgvragen worden complexer. Dat vraagt om anders denken en andere organisatie van zorg en ondersteuning. Door een beroep te doen op het netwerk van patiënten en cliënten kan de druk op de formele zorg verminderd worden.

"Onze visie is dat iedereen in de regio die zorg nodig heeft dat ook moet kunnen ontvangen", zegt Felie. "Dat is niet altijd makkelijk gezien de toenemende druk op de sector. Hier moeten we dan ook creatief mee omgaan. Het biedt bijvoorbeeld kansen om te kijken welke mogelijkheden er zijn in het netwerk rondom de zorgvrager. Ik denk dat een deel van de taken ook goed door het informele netwerk opgepakt kan worden. De formele zorg kan zich dan met name focussen op de complexere taken.

## Wat is informele zorg?

Zorg en ondersteuning die wordt gegeven door mensen die dat niet als hun beroep doen en niet voor betaald worden, dus vanuit een persoonlijke band of vanuit bepaalde idealen. Hierbij kun je denken aan familieleden, vrienden, burens, maar ook vrijwilligers, mantelzorgers en buurtinitiatieven.

Handelingen die minder complex zijn, kunnen in theorie overgenomen worden door naasten, familie of een burgerinitiatief. Alles natuurlijk in overleg met de zorgvrager. Het is écht maatwerk."

Felie vertelt verder, "We hoeven niet bang te zijn voor de inzet van informele zorgverleners. Soms is de inzet ervan zelfs beter dan wanneer de professional het doet. Kijk naar ouders die al gewend zijn bepaalde medische handelingen te verrichten bij hun kind. Doordat het gedaan wordt door een vertrouwd persoon in een vertrouwde omgeving vindt de patiënt dit vaak prettiger."

**“ We staan nog maar aan het begin ”**

## Waar staan we nu?

"De mate waarin organisaties al bezig zijn met het onderwerp verschilt enorm, merken we," zegt Felie. "Enkele zorgorganisaties hebben al een pilot lopen waarin ze familie betrekken bij een woongroep of in het ziekenhuis meedraaien op de afdeling. Maar veel organisaties zijn nog zoekende. Ze weten vaak niet goed hoe te starten. We staan nog maar aan het begin."

## Bewustwording

De inzet van naasten of andere vrijwilligers bij de zorg en ondersteuning van patiënten en cliënten heeft gevolgen voor alle betrokkenen. Zowel voor zorgprofessionals als voor zorgvragers en hun omgeving. "Het begint bij bewustwording," zegt Felie. "Nog niet iedereen ziet dat de zorg echt geholpen is met inzet van informele hulp. Het is belangrijk dat we als maatschappij gaan inzien dat we niet meer zonder kunnen en daar ook naar gaan handelen. Hoe dat er precies uit gaat zien is iets wat we met elkaar, als zorgsector, zorgvragers en burgers moeten onderzoeken."

**“ Inzet van informele zorg is maatwerk ”**

Voor de zorgprofessional vraagt de inzet van het informele netwerk om veranderkracht. Deze ziet zijn baan de komende jaren veranderen. Zaken die hij voorheen deed worden nu door bijvoorbeeld een familielid gedaan.

"Om als professional te kunnen leunen op het netwerk rondom een zorgvrager is goede afstemming nodig. Dat is maatwerk," vertelt Felie. "Niet iedere patiënt of cliënt heeft een even sterk netwerk om zich heen. Het vraagt elke keer weer om aanpassing en een persoonlijk gesprek. De samenwerking tussen de professional en de informele zorgverlener is dan ook steeds belangrijker."

"Tegelijkertijd leven er vragen bij organisaties en professionals als: hoe kunnen zaken anders georganiseerd worden zodat de professional zich kan focussen op daar waar echt expertise en scholing voor nodig is? En, als je taken weggeeft, hoe blijf je als professional dan toch in regie? Kunnen we gelijkwaardig samenwerken? Daar moeten we heel zorgvuldig mee omgaan. Want de komende jaren gaan we vaak een beroep doen op de veerkracht en veranderkracht van zorgprofessionals. Willen we hen behouden, dan is het belangrijk dat zij daar in meegenomen worden. In het netwerk van zorgprofessionals dat de werkgeversvereniging faciliteert leren we hier veel over van de professional zelf."

## Leren van elkaar

"In het welzijns-domein wordt al langer samengewerkt met informele zorgverleners. Hier kunnen organisaties in het zorgdomein veel van leren. Als onafhankelijke partij tussen deze domeinen in, zien we het als onze missie om ze met elkaar te verbinden. Daarom organiseren we diverse momenten waarin we professionals uit de welzijns- en zorgsector samenbrengen om onderlinge relaties te versterken, elkaars werkveld beter te begrijpen en samenwerkingsmogelijkheden te verkennen," vertelt Felie.

## Toekomstplannen

"Vorig jaar hebben we onderzocht waar de zorg- en welzijnsorganisaties in de regio op dit vlak behoefte aan hebben en hoe we hen daarbij kunnen ondersteunen," zegt Felie. "Dit jaar ligt de focus op het opbouwen van duurzame verbindingen en het bevorderen van bewustwording en kennisdeling. We beginnen met het bouwen van een sterk regionaal netwerk waar laagdrempelig kennis wordt gedeeld en gezamenlijk oplossingen worden verkend. Daarom organiseren we gedurende het jaar diverse digitale contactmomenten, zoals webinars en vragenuurtjes. Daarnaast brengen we een nieuwsflits uit waarin we onze leden op de hoogte brengen van ontwikkelingen, inspirerende initiatieven en thematische activiteiten die de formele en informele zorg verbinden. Ook organiseren we bijeenkomsten over concrete thema's die raken aan het versterken van de samenwerking tussen formele en informele zorg," vertelt Felie. "Ik heb onwijs veel zin om aan de slag te gaan met dit thema. Mijn doel is dat men niet meer om het onderwerp heen kan. Er liggen zo veel kansen!"

## Doe mee!

Samen bouwen we aan een toekomstbestendig zorglandschap. Wil je meer weten of deelnemen aan activiteiten rondom informele zorg? Meld je aan voor de Nieuwsflits Informele Zorg. In deze digitale nieuwsbrief brengen we je op de hoogte van de laatste ontwikkelingen, inspirerende initiatieven en thematische activiteiten die bijdragen aan een betere verbinding tussen formele en informele zorg. Mail naar [Felie van der Geer](mailto:Felie.van.der.Geer@wgv.nl)